

Narušení grafické stránky řeči

Poruchy učení

- Poruchy projevující se obtížemi při učení při užití běžného postupu, za přiměřené inteligence a sociokulturní příležitosti. Podmíněny poruchami v základních poznávacích schopnostech (Matějček 1995)
- Více chlapců

Etiologie poruch učení

- Genetické příčiny
- Drobné difúzní poškození mozku pre-, peri-, post-natálně
- Deprivační faktory (nepodněné prostředí, smyslové postižení)

Dopad poruch učení na osobnost dítěte

- Úzkost, citlivost na kritiku
- Nízká míra frustrační tolerance
- Obtíže s organizací práce
- Obtíže se samostatným tvořením zápisků
- Obtíže v rozvoji komunikace, slovní zásoby
- Unavitelné, nesoustředěné

Poruchy učení

- Dyslexie
- Dysgrafie
- Dysortografie
- Dyskalkulie
- Dymúzie
- Dyspinxie
- Dyspraxie

Dyslexie

- Neschopnost naučit se číst běžnými výukovými metodami, přestože je dítě přiměřeně inteligentní
- Vážné porozumění textu, neschopnost rozkládat slova v hlásky, spojeno s problémy ve vyjadřování a výslovnosti
- Domýšlí z kontextu
- Hádá jen z části slov, čte nepřesně
- Vynechává nebo přidává písmena, slabiky, předložky
- Nejistota při poznávání písmen
- Mění pořadí slov, zaměňuje tvarově podobná písmena (h-k, m-n, l-i)

Dysgrafie

- Porucha grafického projevu, postihuje celkovou úpravu písemného projevu

- Porucha psaní jako grafomotorické činnosti
- Zrcadlově obrací písmena, zaměňuje písmena, problémy se zapamatováním tvaru písmen a číslic, špatný úchop

Dysortografie

- Úzce souvisí s dyslexií
- Zná gramatická pravidla, ale není schopno je aplikovat v praxi
- Porucha sluchového rozlišování hlásek – tzv. specifické asimilace – problémy v rozlišování hlásek artikulačně blízkých - záměny tvrdých a měkkých slabik a rozlišování sykavek c-s-z, č-š-ž
- Porucha vnímání optických tvarů – zaměňuje písmena tvarově podobná (b a d, p a d, p a b), potíže dělá i opis
- Rozlišování dlouhých a krátkých samohlásek

Dyskalkulie

- Porucha početních funkcí
- Dítě ulpívá na konkrétních názorných představách, nedokáže zvládnout základní početní úkony (sčítání, odčítání, násobení, dělení)

Symptomy v dalších oblastech

- Poruchy jemné motoriky: vizuomotorická koordinace, m. ruky a m. mluvidel
- Poruchy v orientaci: P/L orientace, narušení prostorové orientace
- Doprovodné (sekundární) symptomy: výskyt neuróz, negativní postoj ke školní práci, výskyt poruch chování

Příznaky v řeči

- Podobné dysfázii
- ARTIKULAČNÍ NEOBRATNOST – umí vyslovit hlásky izolovaně, celé slovo už ne, výslovnost těžkopádná
- SPECIFICKÉ ASIMILACE – spodobňuje artikulačně nebo akusticky blízké hlásky (až u 1/3 dyslektiků)
- Sykavkové asimilace (sešit – šešit, švestka – svestka, suší – susí apod.)
- Asimilace měkkých a tvrdých hlásek (hodiny – hodyny, tílko – tylko, motýlek – motílek, prázdniny – prázdnini apod.)

Terapie zaměřena na

- Rozvoj sluchové a zrakové percepce
- Rozvoj fonemického sluchu
- Rozvoj hybnosti mluvidel
- Koncentrace pozornosti
- Rozvoj paměti, verbální paměti
- Rozvoj rytmu, melodie